

Portal-

MĂIASTRA

4

Apare sub egida Uniunii Scriitorilor din România

ISSN: 1841-0642

portal_maiastra@yahoo.com

Anul XIII, Nr. 4 (53)/2017

Trimestrial de cultură editat de CENTRUL JUDEȚEAN PENTRU CONSERVAREA ȘI PROMOVAREA CULTURII TRADIȚIONALE GORJ & SOCIETATEA DE ȘTIINȚE FILOLOGICE DIN ROMÂNIA - FILIALA TÂRGU-JIU, cu sprijinul CONSILIULUI JUDEȚEAN GORJ

ALBA IULIA - Inima din mijlocul Patriei Ceasornic de veghe al Marii Uniri

Puține așezări românești, cu atât mai puțin municipii, și-au păstrat de-a lungul veacurilor, pecetea propriei identități, așa-numitele embleme identitare, de regăsit în stemele și însemnele reprezentativității lor. În unele din acestea, *amprenta istorică* – deși prezentă – a rămas doar la nivelul unor respectabile vestigii puse în valoare oarecum documentar și muzeistic.

Nu același este cazul Alba Iuliei, reședința de aproape două veacuri a principilor Transilvaniei, cetate de scaun a Marii Uniri, în care istoria palpită pretutindeni cu vii rezonanțe. Totul este, aici, integrat în viața de obște a cetății, prezentul și tradiția comunicând firesc și definind acel *spiritus loci* inconfundabil. Istoria produce puternica impresie de componentă indisolubilă a contemporaneității. Din vechile zidiri, dar și din peisajul cromatic mai larg al cetății, precum și din văzduhul ce stăruie peste configurația stelară a vechii așezări, cu destinderi peste o întreagă panoramă de străzi și împrejurimi, de dealuri spre Oarda și lunci ale Mureșului lucind în seninătăți de orizont – poți auzi un freamăt peren al trecutului mai îndepărtat sau mai apropiat, ca un foc arzând pe vatra neamului, înțețindu-și flăcările prin vremuri vitrege. E ceva în aerul acestui oraș cu imemoriale și stratificate tradiții, în care se alege de veacuri lamura spiritului românesc.

» *Continuare în pag. 2*

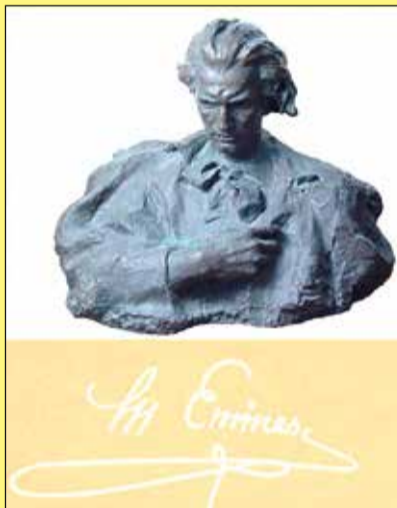
Portal-MĂIASTRA

Centenarul Marii Uniri MIHAI EMINESCU ȘI IDEALUL UNITĂȚII NAȚIONALE A ROMÂNILOR

„Greșalele...în politică...sunt crime, căci în urma lor suferă milioane de oameni nevinovați, se împiedică dezvoltarea unei țări întrege și se întunecă pentru zecimi de ani înainte viitorul ei”

Mihai Eminescu

De la început, se cuvine să evidențiem două lucruri: moldovenii dincoace și dincolo de Prut au o vădită înclinație spre zona artisticului și ei sunt aceia care i-au dat pe cei mai de seamă slujitori ai artelor. Ei l-au dat pe Eminescu, „poetul nepereche”, pe nemuritorul Ion Creangă, pe impunătorul Mihail Sadoveanu, pe muzicienii George Enescu și Ciprian Porumbescu, pe Ștefan Luchian, Octav Băncilă și pe Ion Irimescu și alții. Nici

literatura română cu valori artistice inestimabile, contribuind din plin la marea construcție poetică a lumii, a fost un model de implicare în viața publică, așa cum și-l amintește Ioan Slavici, în „Amintirile” sale: „Era nu numai poet și cugetător, ci totodată un om de acțiune, înzestrat cu un bun simț practic.”

Același afirma că Eminescu „trăia mai mult cu sufletul decât cu trupul” și „mai mult pentru alții.”

Această pasiune a de oameni de știință nu duc lipsă: Dimitrie Cantemir, acea minte atotcuprinzătoare, un renescentist cu viziuni iluministe, grandiosul Nicolae Iorga, criticul literar Eugen Lovinescu și celebrul George Emil Palade, cuceritorul Premiului Nobel etc. Iată că afirmația lui Miron Costin se adevărește: „Nasc și la Moldova oameni!”

Mihai Eminescu, o mândrie națională a românilor, pe lângă faptul că a înzestrat

implicării în viața publică s-a manifestat de timpuriu, din perioada adolescenței, pe când se afla, pentru studii, la Cernăuți, avându-l ca profesor și mentor pe Aron Pumnul, tribun al revoluției de la 1848, în Transilvania, refugiat de teama represiviilor autorităților maghiare, care îi urmăreau pe revoluționari.

Constantin E. UNGUREANU

» *Continuare în pag. 2*

«Momentul astral» al Marii Uniri

„Conștiință națională și acțiune politică”

Într-o lucrare istoriografică de mare probitate științifică, istoricul american **Keit Hitchins** urmărește, în contextul european al vremii, istoria românilor din Transilvania de-a lungul a peste un secol și jumătate, mai exact de la momentul „Uniației” (1700) până la oficializarea dualismului prin înființarea monarhiei austro-ungare din 1868. Într-o tratare obiectivă și realistă, echilibrată și integratoare, cercetătorul (apreciat editor al anualului internațional *Romanian Studies*), urmărea în detaliu momentele importante ale formării conștiinței naționale și implicarea politică a românilor din Ardeal, într-un context central-sud-est european.

Ideea ordonatoare a lucrării privea, așadar, aspecte și fapte, realități și întâmplări din acest interval destul de semnificativ al istoriei transilvane, reliefând atât însemnătatea ecurilor precedente ale luptei sociale cât mai ales motivațiile de profunzime care au făcut ca această luptă să continue în forme superioare, organizate, odată cu trezirea conștiinței naționale și gestionarea ei de inteligența ardeleană în direcția unei acțiuni politice concertate (*Conștiință națională și acțiune politică la românii din Transilvania, 1700-*

1868, Ed. „Dacia”, Cluj-Napoca, 1987).

Adusă în plan politic ca o repetitivă revendicare petiționară (prin supliciiile adresate curții imperiale vieneze, dar și celei papale, de la Roma), problema românilor din Transilvania își cerea imperios dreptul la o rezolvare justă și echitabilă. Iată ce scria, în acest sens, istoricul **Ladislau Gyémánt**, rezumând, de fapt, toată problematica acestei mișcări naționale, în care factorul social, determinat de o bază țărănească majoritară, și-a căpătat cu timpul și viziunea politică structurată într-o doctrină de acțiune, vizibilă în întreaga argumentație istorico-lingvistică a Școlii Ardelene,

ce a culminat cu revendicările categorice ale *Supplexului* până la revoluția pașoptistă și Marea Unire.

Dacă acțiunea politică a „corifeilor” blăjeni a fost, într-un fel, „elitară” (David Prodan), caracterizând iluminismul intelighenției, cea a factorilor implicați în revoluția pașoptistă (intelighenție și țărănime) a fost una solidară, în sensul unanim al acțiunii politice și sociale. În aceasta consistă tăria liantului ce a dus la formarea națiunii moderne și în această perspectivă organicistă putem

» *Continuare în pag. 3*

Prof. dr. Zenovie CÂRLUGEĂ

IONUȚ CARAGEA

Insula lui Ovidiu*

poem inspirat din legenda Insulei lui Ovidiu

dacă vrei să știi
ce înseamnă singurătatea
gândește-te la Ovidiu
și la petecul lui de pământ calcaros
înconjurat de apa lacului Siutghiol

gândește-te la omul care privea cerul
și atingea norii cu degetele
încercând să-i aducă mai aproape de el
încât să fie trepte către templul zeilor
și să afle direct din gura lui Jupiter
de ce trebuia să îndure exilul

gândește-te cum implora pescărușii
care plonjau după hrană
în dâra de spumă din spatele
corăbiilor care traversau lacul:
„- nu mă luați și pe mine
cu voi până la Mediterana?”
dar pescărușii se așezau pe catarge
și îl priveau ca pe un frate de-al lor
cu aripile frânte
de care trebuiau să se despartă
fără să scoată un țipăt

gândește-te la brațele lui cum trăgeau
neputincioase la ramele unei corăbii
imaginare
sau la sufletul lui care încerca să sufle în pânze
zadarnic efort și sufletul rămânea atât de
singur
încât nu mai știa pe ce lume se află
oare insula era purgatoriul
în care trebuia să se curețe de toate
păcatele sale?

gândește-te cum vorbea cu peștii bătrâni
pe care-i hrănea cu firimituri de pâine
despre inima lui pe care timpul
o curățase de solzi

și o lăsase să bată pe țărnuț amintirilor
tot mai erodat de ambiguități
și lacune

gândește-te la poemele lui triste
scrijelite pe scoarța sălciilor plângătoare
sau pe scoarța stejarului bătrân
din fața colibei din chirpici
în care își ducea veacul

gândește-te la crivățul iernii
și la salbele de lacrimi înghețate
dăruite zeilor în schimbul unor cuvinte
care să-i aline dorul de casă

gândește-te la hainele lui ponosite
impregnate cu mirosul puternic de baltă
sau cu fumul de bălegar
unde erau mantiile lui curate și elegante?
unde erau băile romane
calde și pline de flori?

toate drumurile trebuiau să ducă la Roma
dar pașii lui Ovidiu se pierdeau pe o insulă
pustie
poetul desena cu un băț de stuf pe nisipul
umed
chipul soției sale, Fabia
chipul fiicei sale, Perilla
chipurile tuturor rudelor și prietenilor
apoi îi îmbrățișa pe toți cu un oftat îndelung
și rămânea doar cu cochilii de melci în palme
un șarpe se ivea dintre pietre
și-l ispăsea să se aventureze
în adâncul apelor

nu greșise cu nimic
doar văzuse ceva ce nu ar fi trebuit să vadă
ceva care l-a inspirat să scrie
și să ia atitudine

împotriva unor acțiuni imorale
așa a devenit proscris
în afara legii

și câte scrisori i-a trimis lui Augustus
și câte scrisori i-a trimis lui Tiberius
degeaba dacă împărații aveau
inima de piatră

poetul a murit la Tomis
unde a fost și înmormântat
acum statuia lui de bronz ne privește meditativ
din fața muzeului de istorie
din Constanța
mulți trec pe lângă ea
fără să știe că Publius Ovidius Naso
a fost poetul roman care a devenit
poetul Daciei Pontice
poetul care a scris în limba geto-dacilor
contopindu-și sufletul
cu cel al înaintașilor noștri

gândește-te, gândește-te
și iar gândește-te
2000 de ani au trecut
de la ultimii pași ai poetului
pe acel petec de pământ calcaros
înconjurat de apa lacului Siutghiol

iar dacă nu mă crezi
poți merge și tu pe insula lui Ovidiu
iar când valurile vor mângâia țărnuțul
vei auzi Tristele și Ponticele

***Poem dedicat marelui poet latin Publius Ovidius Naso la împlinirea a 2060 de ani de la naștere și a 2000 de ani de la moarte.**

Maria-Daniela PĂNĂZAN